

HEERLIJKHEID BORCULO

Algemeen

Heitling, W.H., 'Achterhoek werd meegesleurd in Europese draaikolk. Merkwaaardige geschiedenis in de heerlijkheid Borculo', in: **G.O.C.**, 14.01.1955.

Heuvel, H.W., Een almanak van 1794, in: **Nagelaten werk** (Enschede, 1973) 57 - 62.

- Met o.m. gegevens over de samenstelling van het bestuur van de heerlijkheid Borculo.

Heuvel, H.W., Landlopers en misdaden in de 18e eeuw, in: **Nagelaten werk** (Enschede, 1973) 63 - 76.

- Met veel aandacht voor de situatie in de heerlijkheid Borculo.

Markink, Herman, "De Borculose tienden. Het kartuizerklooster Marienburg in Weddern bij Dülmen (1476-1804) en de kloosterbezittingen in stad en heerlijkheid Borculo", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 10 (2004), blz. 3-28

- Lit.opg., afb., tabel.

Odink, H., Een toltarief der steden Lochem en Borculo uit het jaar 1611, in: **A.A.S.** X (1935) 52 - 55.

- Zie ook: Odink, Hendrik, **Uit kroniek en volksmond van de Gelderse Achterhoek**, 96 - 98.

Odink, H., 'Zigeuners en zigeunerjacht', in: **A.A.S.**, X (1935), 56 - 64.

- Diverse plaatsen in de heerlijkheid worden genoemd.

Smit, J.P.W.A., Borculosche sprokkels, in: **B.M.G.** XX (1917), 259 - 262.

Vaarwerk, Bennie te, "De overgang van de Heerlijkheid Borculo naar Gelderland", in: **Jaarboek Achterhoek en Liemers 1999**, blz. 101-116.

- Lit.opg., afb., krtn.

Vaarwerk, Bennie te, "Rookhoenders, 1593", in: **Kleine Reeks, Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 10 (2004, blz. 35-41.

- Transcriptie met inleiding van te leveren rookhoenders op vastenavond 1593 door inwoners van de voorgedijzen Geesteren, Neede, Eibergen, Beltrum en Lichtenvoorde.
- Lit.opg.

Vaarwerk, Bennie te, "Een lijst van Nederbourgondische goederen in de heerlijkheid Borculo uit 1583", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 3 (1995), blz. 3-11.

- Lit.opg.

Vaarwerk, B.H.M. te, "Een afgeketste aankoop van de heerlijkheid Borculo in 1736", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 4 (1999), blz. 47-55.

- Met taxatielijst van goederen etc.; lit.opg., afb.

Veen, J.S. van, Bijdragen tot de geschiedenis van Borculo', in: **B.M.G.** XXI (1918) 1 - 46.

- De oudste heren van Borculo, 2 - 8; Scheidsrechterlijke uitspraak van graaf Reinald II van Gelre tussen de heer van Borculo en die van Diepenheim (1332), 8 - 10; Overeenkomst tussen de Stad Borculo en de Munsterse regering (1579, november), 10 - 14; Beschikking van de bisschop op ettelijke verzoeken van de magistraat van Borculo (1581), 14 - 16; De brand van 1590, 16 - 17; Lutherschen in de heerlijkheid Borculo, 17 - 28; Inhuldiging van graaf Joost van Limburg-Stirum

Bibliografie van de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo. I. Heerlijkheid Borculo Algemeen

als heer van Borculo op 23 april 1616, 28 – 29; Uit het kerkeradsarchief, 29 - 34 (met gegevens over predikanten, onderwijs/scholen, lijkpredikaties, huwelijkssluiting en begrafenissen); Instelling van twee weekmarkten, 1641, maart 10, 34 – 35; Gildebrieven van de winkeliers, slijters en kleermakers, 1655, juli 19, 35 – 37; Gildebrief der linnenwevers, 1655, juli 29, 37 – 40; Munsterse bezetting in 1665/6, 40 – 41; Beperking van de arbeid van de smeden, 1666, november 10, 41 – 42; Benoeming van een monnik van Zwiilbroek tot pastoor voor de heerlijkheid Borculo, 1669, mei 1, 43 – 44; Pillegift, 1686, 44; Handhaving van het recht der stad Borculo, 1687, 44 – 45; Collatie van de kapel te Gelselaar, 1598, 45 - 46.

Weststrate, H.A., Een Geldersche heerlijkheid in de 18e eeuw, in: **Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde**, 4e reeks 5 (1906) 426 - 475.

- Behandelt de interne organisatie en economisch leven van de stad en de heerlijkheid.

"Heerlijk Borculo. Historische beschrijvingen bij de objecten die zijn opgesteld ter gelegenheid van Open Monumentendag op 11 september 1993", in: : **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 1 (1992), blz. 3-21.

- Betreft o.a. mededelingen over sloop kasteel 1 en bouw kasteel 2; Rechtspraak (Galgenveld); lit.opg., krt., afb.

Archiefinventarissen

Börsting, Heinrich, **Inventar des Bischöfliches Diözesanarchivs in Münster**. Herausgegeben von der Archivberatungsstelle der Provinz Westfalen mit Unterstützung des Bischöflichen Generalvikariats.

- Blz. 428, 505: Borculo; 429, 506: Eibergen; 429, 506: Groenlo; 430: Lichtenvoorde; 431: Neede, Rietmolen

Bruns, Alfred, **Inventar des fürstlichen Archivs zu Burgsteinfurt**. Inventare der nichtstaatlichen Archive in Westfalen, Neue Folge, Band 7, Bestände C.D.E. (Münster, 1983).

- Borculo, blz. 253-255, nr. 37; blz. 258 – 263; --, Herrschaft (1435) 259 Z 47; (1494) 292 Z 29; --, Gelder aus, (1494) 288 Z 70; --, Gut Teckens Haer, Ksp. Neede (1527) 7.

Doorninck, P.N. van, **Inventaris van het Oud-Archief van het kasteel Ampsen** (Haarlem, 1897).

- Beltrum, buurschap, 100, 168; Borkulo: 38, 39, 57, 59, 71, 183, 188; --, heerschap van, 38, 48, 100, 183; --, kerk te, 59; --, kerspel, 48; Geesteren, mark, 145, 251, 326; --, voogdij, 183.

Doorninck, P.N. van, **Acten betreffende Gelre en Zutphen 1400 - 1404 uit het Staatsarchief te Dusseldorp** (Haarlem, 1904).

- Borculo, 76, 87, 96.

Inventaris van het archief van de familie Van Limburg-Stirum, aanwezig op het Algemeen Rijksarchief.

- N.B. Opgenomen in de hierna te noemen inventaris van mr. A.P. Van Schilfgaarde, **De graven van Limburg-Stirum in Gelderland**.

Inventaris van het archief van de Nassause Domeinraad, Hoofdarchief (= Nassause Domeinraad, 'Hingman'), aanwezig op het Algemeen Rijksarchief.

- Op blz. 187 stukken betreffende Borculo, Lichtenvoorde en Bredevoort.

Inventaris van het archief van de Nassause Domeinraad - Vervolg -, aanwezig op het Algemeen Rijksarchief.

Inventaris van het archief van de Nassause Domeinraad - Folio -, aanwezig op het Algemeen Rijksarchief.

Bibliografie van de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo. I. Heerlijkheid Borculo Algemeen

- Blz. 965 e.v.: inventaris van de stukken en bescheiden van Borculo en Lichtenvoorde.

Overzicht van de Collectie van de Stichting Stad en Heerlijkheid Borculo, samengesteld door B.H.M. te Vaarwerk.

- Losbladig overzicht van de verfilmde archieven in de Collectie van de Stichting Stad en Heerlijkheid Borculo in de Openbare Bibliotheek te Borculo.

Schilfgaarde, A.P. van, **De graven van Limburg-Stirum in Gelderland en de geschiedenis hunner bezittingen** (Assen, 1961).

Eerste stuk: geschiedenis en inventaris.

- Deze inventaris is een samenvoeging van verschillende archiefinventarissen. Hij heeft een geheel eigen nummering, die de inventaris voor praktisch archiefonderzoek ongeschikt maakt.

Schurink, H.J.A.M., **Archief der Heeren van Borculo**. Getypte inventaris, Rijksarchief in Gelderland (z.p., z.j.).

- Deze inventaris en de regesten die hiertoe behoren zijn opgenomen in het werk van A.P. van Schilfgaarde, **De graven van Limburg-Stirum in Gelderland** (zie ald.).

Smit, J.P.W.A., **Inventaris van de oud-rechterlijke archieven van de stad en heerlijkheid Borculo**. Getypte inventaris, Rijksarchief in Gelderland (z.p. 1913).

Smit, J.P.W.A., 'Inventaris der oude rechterlijke archieven van de stad en de heerlijkheid Borculo', in: **Verslagen omtrent 's-Rijks oude archieven**, XXXV (1912) 232-250.

Staatsarchiv Münster:

Domkapitel Münster. Akten. Findbuch A100 III, 3. Handgeschreven inventaris.

Fürstbistum Münster. Kabinettsregistratur, Findbuch A60, (blz. 132, 144, 163, 165). Getypte inventaris.

Fürstbistum Münster. Landesarchiv Band VII. Findbuch A57, (blz. 270 - 325: Borckeloe). Handgeschreven inventaris.

Fürstbistum Münster. Lehnskammer und deponierte Lehnsregister. Akten. Findbuch A71-2, blz. 33, en blz. 213 - 229: Lehnsangelegenheden der Herrschaft Borculo und der niederländischen Provinzen. Getypte inventaris.

Landsberg-Velen (Deponiert). Findbuch A 450 Ge II, blz. 61-64, 68. Getypte inventaris.

Stift Überwasser. Akten. Findbuch A171a II-1, blz. 36 -38 (Neede, vicarieën Borculo). Getypte inventaris.

Stift Überwasser. Akten. Findbuch A171a II-2, blz. 241 - 243 (Grondbezit in de heerlijkheid Borculo). Getypte inventaris.

Vaarwerk, B.H.M. te, 'Borculose archivalia in het Algemeen Rijksarchief', in: **Old Ni-js** 14 (1990) 2 - 5.

- Betreft de archieven van de **Nassause Domeinraad**

Bataafs-Franse Tijd (1795-1813)

Vaarwerk, B.H.M. te, "Het Ambtsgemeentebestuur van Lochem, 1798-1802", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 8 (2002).

- Lit.opg.

Belastingheffing

Bibliografie van de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo. I. Heerlijkheid Borculo Algemeen

Spliethof-de Vos, G.A., "Leuker konden zij het niet maken; makkelijker ook niet. Belasting in 1764 en de problemen ermee in Geesteren", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 7 (2000), blz. 43-50.

- Lit.opg., afb.

Vaarwerk, Bennie te, m.m.v. Henk Nijman, "Drie zestiende-eeuwse belastingregister van de Heerlijkheid Borculo en het Ambt Lichtenvoorde", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 9 (2003), blz. 23-52.

- Bronnenpublicatie. Inl., lit.opg., tab., afb.

Vaarwerk, B.H.M. te, "Het oudste schattingsregister van de Heerlijkheid Borculo uit 1553-1554", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 5 (1997), blz. 34- 51.

- Bronnenpublicatie. Inl., lit.opg., afb.

Bestuur

Vaarwerk, B. te, "Het bestuur van de steden Borculo en Eibergen in het laatste kwart van de 18^e eeuw", in: : **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 1 (1992), blz. 22-29.

- Lit.opg., afbeeldingen (gemeentewapens)

Bronnenpublicaties

Meter, J.H., 'Een onuitgegeven oorkonde betreffende de leenroerigheid van Borculo', in: **Verslagen en Mededelingen van de Vereniging tot uitgave der bronnen van het oudvaderlandse recht**, Nieuwe Reeks XI, 2 (1956), 417 - 422.

- Betreft een oorkonde van 12 februari 1476 aangetroffen in Munster.

Steenbergen, H.J., "Hoe de heerlijkheid Borculo aan prins Willem Kwam", in: **Archief**, VI-4 (1961), 343 - 352.

- Bronnenpublicatie.
- Met afbeeldingen van het kasteel Borculo (1743), het slot Marhulzen en het huis Lichtenvoorde (1743).

Verpondingskohier Kreyneck van de steden, dorpen en voogdijen in de heerlijkheid Borculo, 1646, door B.H.M. te Vaarwerk. PDF-bestanden te vinden op www.heerlijkheidborculo.nl

- Transcriptie van het afschrift van het verpondingskohier van de Zutphense regent Kreyneck.
- Inleiding, lit. opg, index.

Folklore

Derking, Jan, "Geen boodschap aan Maria Geboorte", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 9 (2003), blz. 54.

- Betreft Peter Bik of Blumink op de Brouwersplaats in Broeke onder Neede. Lit.opg.

W.C.W., 'Geldersche zeden en gewoonten. Eene bruiloft in de omstreken van Borkulo', in: **Geldersche Volksalmanak** (1835), 36 - 44.

- Met neugerslied.

Vaarwerk, Bennie te, "Paasvuren", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 9 (2003), blz. 54.

- Lit.opg.

Zuidam-Lubberdink, Jot E.G.M. van, "Knipkens slaan", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 9 (2003), blz. 53

- Lit.opg.

Heerlijke rechten

Vaarwerk, Bennie te, ' De jacht in de heerlijkheid Borculo ', in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 9 (2003), blz. 7-22.

- Lit.opg., afb., krt.

Heren van Borculo

Algemeen

Vaarwerk, Bennie te, "Kwamen de heren van Borculo uit Eibergen?", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 3 (1995), blz. 31-42.

- Lit.opg.

Vaarwerk, B.H.M. te, "Alle Heren (en Vrouwen) van Borculo", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 8 (2002), blz. 3-27.

- Lit.opg., afb.

Het geslacht Van Borculo

Groot, J. de, in: **De Nederlandsche Leeuw**, Periodiek van het Koninklijk Genootschap voor Geslachts- en Wapenkunde, LIII (1935).

- kol. 225-234: Het geslacht Borculo (1150-1250); kol. 268-276: Henricus III van Borculo (1248-1288), kol. 324-331: De kinderen van Henricus III van Borculo; kol. 365-372: De vermoedelijke zijtak Gramsbergen. De overige kinderen van Hendrik III. Onmisbaar voor de studie van de oudste geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo. Lit.opg..

Martens van Sevenhoven, A.H., 'Bijdrage tot de geschiedenis van de heeren en de heerlijkheid van Wisch', in: **BMG XXXIII** (1930) 79 - 97.

- Familieverbanden tussen de geslachten Wisch en Borculo, waarbij het bezit van een gericht te Eibergen ter sprake komt. Lit. opg., foto's van de wapens van Wisch. In bijlage genealogische tabel.

J.S.v.V., 'De oudste heeren van Borculo', in: **BMG**, XXI (1918), 184.

Het geslacht Van Limburg Stirum

Joost van Limburg-Stirum (1560 - 1621)

Doorninck, P.N. van, 'Varia, ... III, Staat der goederen van Joost, graaf van Limburg en Bronkhorst enz.', in: **BMG**, IX (1906).

Snelting, B.L., 'Joost graaf van Limburg-Stirum', in: **BMG**, VII (1904) 235 - 240.

Otto Ernst Gelder van Limburg Stirum

Derking, A.J., "Een huwelijk beneden de stand", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 5 (1997), blz. 2-14.

- Betreft het huwelijk met Lucia van Klinkenberg. Lit.opg., afb.

Von Flemming

Georg Detleff, graaf van Flemming (1699 - 1771)

Odink, H., 'De heerlijkheid Borculo en de veldmaarschalk Flemming', in: **A.A.S.** 5 (1930) 44 – 46.

Czartoryski (1771-1776)

Vaarwerk, Bennie te, m.m.v. Aafke Brunt (archivaris Twickel), "Prins Adam Jerzy Czartoryski junior", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 9 (2003), Blz. 58-59.

- Lit.opg.

Gebied

Groot, J. de, 'Het gebied van de heerlijkheid Borculo', in: **De Nederlandsche Leeuw**, Periodiek van het Koninklijk Genootschap voor Geslachts- en Wapenkunde, LIV (1936) kol. 121 - 123.

Martens van Sevenhoven, A.H., 'Het gebied van de heerlijkheid Borculo', in: **De Nederlandsche Leeuw**, LIV (1936), kol. 173 - 175.

- N.B. N.a.v. de artikelenserie van J. de Groot in **N.L.**

Martens van Sevenhoven, A.H., 'Lichtenvoorde', in: **BMG**, XXXVII (1934), 213 - 221.

- Lit. opg.; Kerspel, stad, verhouding tot Borculo en Munster.

Havezaten

N.B. Zie ook onder de deelgebieden/kerkdorpen/buurschappen.

Algemeen

Walvaart, Harry te, en Bennie te Vaarwerk, "Sporen van adellijk wonen in de heerlijkheid Borculo-Lichtenvoorde. Verslag van een excursie langs het oude Borculo boven en onder de grond" , in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 11 (2005), blz. 35-46.

- Lit.opg., afb.

Gedenkboek.Vijfenveertig gezichten uit Gelderland. Naar onuitgegeven teekeningen en aquarellen bij gelegenheid van het vijf en twintig jaren bestaan der Vereeniging Gelre (Haarlem 1923).

- Hof te Borculo (1726, Abraham de Haan); Huis de Kamp (Tengnagel) te Neede, (Jacobus Stellingwerf).

Aamschot

Vaarwerk, B.H.M. te, "Het Aamschot: zomerresidentie van graaf Joost van Bronkhorst van gravin Maria van der Hoya", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 4 (1995), blz. 20-26.

Bevervoorde/Mensinck (Gelselaar)

Derking, Jan, "Doodslag op "Huize Mensinck" te Gelselaar in 1641", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 10 (2004), blz. 29-34.

- Afb.

Fokkink (Waterhoek)

Graaf, B. de, "Archeologisch onderzoek naar de restanten van de havezathe "Fokkinck" in het Hambroek te Borculo in 1990", in: : **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 2 (1993), blz. 27-43.

- Lit.opg., afb., krtn.

De Hoeve (Dijkhoek)

Derking, A.J., "De havezathe 'De Hoeve' omstreeks 1810", in: : **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 2 (1993), blz. 21-26.

- Lit.opg., afb.

Horstwijk (Beltrum)

Vaarwerk, bennie te, "Het beltrumse erve, enige tijd ook havezathe, Groot Horstwijk ook genaamd Buurse alias Buursink en 't laatst Buurseman", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 7 (2000), blz. 53-63.

- Lit.opg., krtn., afb.

Mensinck (Geesteren)

Derking, A.J., "Goederenlijst van 't Mensinck te Geesteren in 1806", in: : **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 2 (1993), blz. 5-10.

- Lit.opg., afb.

Mentink, Wilko, "Schade aan de havezate Mensinck te Geesteren in de eerste Münsterse oorlog, in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 11 (2005), blz. 5-34.

- Lit.opg., afb.

Wolffeler (Kulsdom/Geesteren)

Vaarwerk, B.H.M. te, "Havezathe 't Wolffeler", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 8 (2002), blz. 43-47.

- Lit.opg., afb., krt.

Joden

Engel, P.C. 'De Joodse begraafplaats', in: **Klemband II**, 414- 420 .

- Betreft de begraafplaats te Groenlo.

Kooger, Hans, 'Joodse stenen spreken', in: **JAL**, 11 (1988), 95 - 103. Over Joodse begraafplaatsen in Achterhoek en Liemers.

- Lit.opg.; foto's.

Laansma, S., **De Joodse gemeente te Borculo, omfattende Borculo, Eibergen, Groenlo, Lochem, Neede en Ruurlo** (Zutphen, 1978).

- Bevat bronvermeldingen, lit.opg., ill..

Odink, H., Den Jode Abraham, in: Idem, **Land en volk van de Achterhoek** (Enschede, 1971), 68 - 74.

Eerder gepubliceerd in: **Archief**, II-4 (1938), 159 - 165.

- Bekeringsgeschiedenis van een Eibergse jood.

Odink, H., Een joodse begraafplaats te Borculo, in: Idem, **Uit kroniek en volksmond van de Gelderse Achterhoek** (Enschede, 1976-2) 358 - 360 (1956).

- N.a.v. zandstenen zerk op de Lange Wal te Borculo.

Odink, H., Uit de geschiedenis der joden van Eibergen, in: Idem, **Uit kroniek en volksmond van de Gelderse Achterhoek** (Enschede, 1976-2) 352 - 357.

- Met bronvermelding en lit.opg.

Vaarwerk, B.H.M. te, "Een lijst van Joodse ingezetenen van de heerlijkheid Borculo uit 1783", in: : **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 1 (1992), blz. 30-36.

- Lit.opg., afb.

Zuidam, Dick van, "Onderzoek naar Joodse voorouders", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 7 (2000), blz. 51-52.

- Betreft ondertrouwgegevens uit 1777 genoteerd in een gerechtsprotocol. Lit.opg., afb.

Kasteel Borculo

Derking, A.J., "Goederenlijst van het kasteel Borculo in 1820", in: : **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 2 (1993), blz. 11-20.

- Lit.opg.

Harenberg, Jan, 'Verdwenen kastelen: Het Hof te Borculo', in: **Den Schaorpaol**, nr. 4, 13 (1992), 13 - 17.

- Met afb..

M., 'Het Hof te Borculo', in: **BMG**, XXv (1922) 142.

Modderman, P.J.R., en M.J.G.Th. Montforts, 'Archeologische kroniek van Gelderland 1970 - 1984', in: **BMG LXXXII** (1991), 143 - 188.

- Blz. 182-183: de ronde toren van het kasteel 'het Hof'. Met een tekening.

V(elderman), G., 'Het Hof te Borculo' in: **Graafschap Bode**, 27 september 1905.

- Met twee afbeeldingen.

Kerkgeschiedenis

Algemeen

Germania sacra. Historisch-statische Beschreibung der Kirche des alten Reiches. Herausgegeben vom Max Planck Institut fuer Geschichte. Neue Folge 3. **Die Bistuemer der Kirchenprovinz Koln. Das Bistum Munster. 1. Die Schwesternhauser nach der Augustinenregel.** Bearbeitet von Wilhelm Kohl (Berlin, 1968).

- blz. 288-295: 'Schwesternhaus Engelenhuis zu Groenlo'; blz. 107: Hof Jungerinck im Ksp. Neede, Bauernschaft Nordwick, 1542. [=? Hungerinck]; blz. 103: Ludolf Hengstgor von Borculo, Fraterherr zu Munster, 1519.

Homberg, Albert, 'Studien zur Entstehung der mittelalterlichen Kirchenorganisation in Westfalen', in: **Westfälische Forschungen**. Mitteilungen des Provinzialinstituts für westfälische Landes- und Volkskunde, Band 6 (Münster, 1953) 46 e.v..

- blz. 87 e.v.: 'Der Missionsbezirk Liudgers im West-münsterland (Hamaland)'.
Geen bronvermeldingen.

Schevichaven, H.D.J. van, 'Kerkgebouwen op het latere Geldersche grondgebied voor 1300', in: **BMG XVIII** (1915), 11 - 29.

- Betreft o.m. oudste vermeldingen: Neede, Groenlo: 1188; Eibergen: 1183 [!]. Geen bronvermeldingen.

Thielen, Th.A.M., **Bijdragen tot de geschiedenis van de katholieke enclave Groenlo - Lichtenvoorde** (Zutphen 1966).

- Standaardwerk. Met lit.opg., bijl. en register.

Tibus, Adolph, **Gründungsgeschichte der Stifter, Pfarrkirchen, Kloster und Kapellen im Bereiche des alten Bisthums Münster**, 2 delen (Munster, 1885).

- Standaardwerk. Blz. 152 - 161: oudste kerkenregister; blz. 194 - 205: grensverloop van Alstatte tot Silvolde; blz. 1149 - 1153: de parochies in de huidige Achterhoek; blz. 1194 - 1204: de parochie Groenlo; blz. 1204 - 1219: de parochies Eibergen, Neede, Geesteren, Borculo en hun kapellen (w.o. Haarlo, Rekken en Gelselaar).

Vaarwerk, Bennie te, "De 'tweede Reformatie' in de Heerlijkheid Borculo. Bewerking van een lezing op 9 maart 1999 in de kerk van Zwillbrock", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 6 (1999), blz. 41-54.

- Afb.

Vaarwerk, B.H.M. te, "Kerkelijk Borculo bij de aanvang van de tweede Munsterse bezetting in 1672", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 5 (1997), blz. 23-33.

- Lit.opg., afb.

Veen, J.S. van, Het bisdom Munster, in: **Geschiedkundige Atlas van Nederland**. De kerkelijke indeling omstreeks 1550. Tevens kloosterkaart, III, blz. 1 - 9 ('s-Gravenhage, 1925).

- Betreft de kerkelijke indeling in het Gelderse deel van het bisdom Munster. Het katholieke deel van de Achterhoek heeft nog tot 1823 tot dit bisdom behoort.

Bibliografie van de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo. I. Heerlijkheid Borculo Algemeen

Veen, J.S. van, 'De Graafschap in den tijd van overgang', in: **BMG**, XXVIII (1925) 83 - 111.

- Betreft kerkhervorming in de jaren 1578 - 1600 tijdens het stadhouderschap van Johan van Nassau; Groenlo: blz. 105 - 108.
- Deel II in: **BMG**, XXIX (1926), 1 - 53. Vermeldingen van plaatsen in het gebied van stad en heerlijkheid Borculo.

Archiefinventarissen (die in druk verschenen zijn)

Glopper-Zuiderland, C.C., **Inventaris van de collectie Rijssenburg. Verzameling archivalia en documentalia toebehorend aan het aartsbisdom Utrecht**. Inventaris 17 Rijksarchief Utrecht (Utrecht, 1983).

- Beter bekend onder de naam 'Collectie Hofman'. Het grootste en belangrijkste deel wordt gevormd door de verzameling van de in Beltrum geboren priester Joannes Henricus Hofman (1837 - 1910). De collectie bevat zeer veel aantekeningen van Hofman uit archivalia, maar ook originele archiefstukken. De heerlijkheid Borculo, alsmede Groenlo en Lichtenvoorde zijn rijkelijk bedeed.

Leeuwenberg, H.L.Ph. en A.M.A. van Geloven, **Inventaris van de archieven van de aarts priesters van de Hollandse Zending 1727 - 1853 (1867)**. Inventaris 16 Rijksarchief Utrecht (Utrecht, 1982).

Bibliografieën

Spiertz, M.G. en R.W.A. Megens, **Gids voor de studie van reformatie en katholieke herleving in Gelderland 1520 - 1620. Uitgegeven bronnen en literatuur**. 2 delen. Gidsen voor kerkhistorisch onderzoek, deel 3, onder redactie van C. Dekker, H.L.Ph. Leeuwenberg en M.G. Spiertz. Uitgegeven door het Rijksarchief Utrecht (Utrecht, 1986).

Contrareformatie

Odink, Hendrik, 'Middewinternacht in 't Zwillbroekerwoud. Anno 1651', in: **Archief**, IV-3 (1952), 236 - 241.

- Met twee tekeningen van Jan Kost.

Roelofs, A., 'Verrassende kijk op de bestaansmogelijkheid van het Closter Bethlehem ant Swillbrock', **Archief 1974 Orgaan van de Oudheidkundige Vereniging De Graafschap**, 16 - 24.

- lit.opg..

Roelofs, A.A.L., 'Christoffel, Bernard van Galen, een groot hervormer in de 17e eeuw. Ander image van "Bommenberend" **Archief 1973**, 11 - 19.

Roelofs, Adriaan, **Kirche und Kloster Zwillbrock. Ein Beitrag zur Geschichte des niederlandisch-westfälischen Grenzraumes im 17. und 18. Jahrhundert**. Beiträge des Heimatvereins Vreden zur Landes- und Volkskunde, Heft 5 (Vreden, 1975).

- Met lit.opg., bijl. Met register van familienamen voorkomend in het Doopboek, 1740 - 1811.

Thielen, Th.A.M., 'Het jurisdictiegeschil over Groenlo en de heerlijkheid Borculo', **Archief voor de geschiedenis van de katholieke kerk in Nederland**, 3e jrg. (1961), 185 - 233.

Geestelijke goederen (vicarieën)

Algemeen

Hofer, F.A., 'Aantekeningen omtrent de geestelijke goederen in de heerlijkheid Borculo en het ambt Lichtenvoorde', in: **BMG XVIII** (1915) 31 - 55.

- Bronnenpublicatie. Lit. opg..

Smit, J.G., 'Vicarieën in Borculo en de boerderijen Benneker en Ruskemors in Neede', in: **Archief 1971** 15 - 25.

N.B. Herdrukt in: **Old Nee**, 29 (1989) 33 – 36; deel 2, in: **Old Nee**, 31 (1990) 6 - 10).

- Met regestenlijst van stukken aanwezig in het Münsterischer Studienfonds: Vikarien in Borculo. Met kaartje van de marken Neede, Hoonte, Mallem en Olden Eibergen.

Archieven

Rijksarchief in Gelderland, **Bescheiden afkomstig van Geestelijke Stichtingen in het Kwartier van Zutphen.**

- Kapel Gelselaar; St. Calixtuskerk te Groenlo; St. Mattheuskerk te Eibergen.

Rijksarchief in Gelderland, **Inventaris van het archief van de Staten van het Kwartier van Zutphen,**

- Inv.nrs. 401, 433-438, 711-841: Geestelijk Rentambt Borculo (= Stad en Heerlijkheid Borculo, Groenlo en het Ambt Lichtenvoorde).

Kerkelijke kunst/kerkbouw

Kalf, J., **De Katholieke Kerken in Nederland** (Amsterdam, 1906).

- blz. 104: RK Mattheuskerk van Eibergen.

Kuile, E.H. ter, **De Nederlandse monumenten van geschiedenis en kunst. Geïllustreerde beschrijving. Deel IV. De provincie Gelderland. Tweede stuk: het kwartier van Zutphen** ('s-Gravenhage, 1958).

Voorlopige lijst der Nederlandsche monumenten van geschiedenis en kunst, deel IV: de provincie Gelderland (Utrecht, 1917).

- blz. 70: RK Mattheuskerk van Eibergen.

Registers

Archief van het aartsbisdom Utrecht. 51e deel (1927) Algemeen register (Utrecht 1927)

Kwestie Borculo

Alberts, W.J., Die Beziehungen zwischen Geldern und Münster im 14. und 15. Jahrhundert, in: Petri, F. en W. Jappe Alberts, **Gemeinsame Probleme deutsch – niederländischer Landes- und Volksforschung.** Bijdragen van het Instituut voor Middeleeuwse geschiedenis der Rijksuniversiteit te Utrecht, uitgegeven door F.W.N. Hugenholz en W. Jappe Alberts, XXXII (Groningen, 1962).

Bibliografie van de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo. I. Heerlijkheid Borculo Algemeen

- Van belang voor een beter begrip van de latere 'kwestie Borculo'. Lit. opg..

B., 'De heerlijkheid Borculo. Een betwist gebied', in: **Nederlandse Historieen**, jrg. 3 (1969) 179 - 183.

Bauermann, Johannes, 'Vom werden und Wesen der westfaelisch - niederlaendischen Grenze', in: **Westfaelische Forschungen**, Band 6 (Münster, 1953) 108 - 115.

- O.m. over de expansiepolitiek van de bisschoppen van Munster enerzijds, en de graven, latere hertogen, van Gelre: of hoe de tussenliggende territoria, w.o. de heerlijkheid Borculo, in de knel kwamen. Lit. opg..

Harkema, H.G., 'De betrekkingen van het bisdom Munster tot de Nederlanden, inzonderheid tot Gelderland, tot aan den vrede van Kleef, 18 april 1666', in: **BMG VII** (1904) 1 - 66.

- Met 10 bijlagen.

Kinderen, Floris der, **De Nederlandsche Republiek en Munster gedurende de jaren 1650 - 1666** (Leiden, 1871).

- Proefschrift.

Kohl, Wilhelm, 'Der Streit um die Herrschaft Borkeloh', in: **Unser Bocholt** 26 (1975), Heft 1 - 2, 84 - 88.

Kohl, Wilhelm, **Christoph Bernhard von Galen. Politische Geschichte des Fürstbistums Münster 1650 - 1678** (Munster, 1964).

- Politieke biografie van de vorstbisschop.

Odink, H., 'De heerlijkheid Borculo en de verhouding tot Munster', in: **A.A.S. 7 (1932) 28 - 41.**

- Met een foto van boerderij Den Borch te Rekken.

Tücking, K., **Geschichte des Stifts Münster unter Christoph Bernhard von Galen** (Münster, 1865).

[zie ook: [rechtsgeschiedenis deducties](#)]

Bisschop Bernhard von Galen (alias Bommenberend)

Derking, A.J., "De bezetting van Borculo door de bisschop van Münster in 1665", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 4 (1996), blz. 27-29.

- Lit.opg.

Kohl, Wilhelm, **Christoph Bernhard von Galen. Politische Geschichte des Fürstbistums Münster, 1650 - 1678** (Münster, 1964).

- Borculo: blz. 163 - 166; 230 - 243; 356 - 363; 406 - 417.

Tücking, K., **Geschichte des Stifts Münster unter Christoph Bernhard von Galen** (Münster, 1865).

Odink, H., 'Beerneken van Golen', in: **A.A.S.**, XI (1936), 38 - 44.

- De vorstbisschop van Munster in de overlevering.

Leenregisters

Dohmann, K.G., **Das älteste Lehenbuch der Herrschaft Steinfurt 1280 - 1439**. Beiträge zur Geschichte der Stadt und Grafschaft Steinfurt, III (Münster, 1906).

- Goederenbezit in Rekken.

Eijken, E.D., **Repertorium op de Overstichtse en Overijsselse leenprotocollen, 1379 – 1805**, (Zwolle 1995).

- Deel 7, blz. 2053-2095: lenen in de heerlijkheid Borculo; Lit.opg.

Kamps, A.J.H. te, "Ottensteine leenaantekeningen", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 6 (1999), blz. 9-26.

- Met transcriptie van het leenprotocol; Lit.opg., afb..

Kemkes, Hugo, Gerhard Theuerkauf, Manfred Wolf, **Die Lehnregister der Bisch"fe von Münster bis 1379**. Wesfälische Lehnbücher, Band 2 (Münster 1995).

- Vele lenen in de heerlijkheid Borculo, waaronder de heerlijkheid zelf (oudste vermelding); uitvoerige anotaties, lit.opg, krt.

Register op de leenaktenboeken van het vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen. Het Kwartier van Zutphen, door dr. J.S. van Veen.

Register op de leenaktenboeken van het Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen. Index, bewerkt door L.F. van Gent (Arnhem 1937).

Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijsselse leenen, gelegen in Gelderland. Bijeenverzameld door Jhr. W.A. Beelaerts van Blokland (Arnhem 1907).

Schilfgaarde, A.P. van, **De graven van Limburg-Stirum in Gelderland en de geschiedenis hunner bezittingen** (Assen 1961), Derde stuk: leenregisters.

Schilfgaarde, A.P. van, **Register op de leenen van het Huis Bergh** (Arnhem, 1929)

- Enkele lenen in de heerlijkheid Borculo (w.o. Nahuis in Avest); lit.opg.; index

Zondervan, W., **Register op de leenactenboeken der Heerlijkheid Borculo** (1956-1957), aanwezig in het Gelders Archief te Arnhem (studiezaal)

- Met een beschrijving van de leenboeken.

Onderwijs

Bastiaanse, R., H. Bots, M. Evers, **'Tot meesten nut ende dienst van de jeught'. Een onderzoek naar zeventien Gelderse Latijnse scholen, ca. 1580-1815** (Zutphen 1985). Uitgegeven in de Gelderse Historische Reeks, deel XVI.

- De Latijnse school te Groenlo 1597-18145, blz. 211-217
- De Latijnse school te Borculo 1617-1800, blz. 218-227
- Lit.opg., lijsten van leerkrachten

Oorkondenboeken

Oorkondenboek der graafschappen Gelre en Zutphen tot op den slag van Woeringen, 5 januari 1288, door L.A.J.W. Sloet ('s-Gravenhage, 1872 - 1876).

- Beltram, Ulrico de, 268 ; Borkulo, Borglo, Zutphen, villa, 95bis, 1142; --, (Brakelloe), Heinric van, 1150; Eibergen, 373, 665; Geesteren, 424, 665, 908; Groenlo, 199, 373, 588, 665, 729, 828, 880, 890, 950, 991, 1005; Malland, 424, 665, 908; Neede, 373, 395; --, tiende te, 424, 537, 665, 787,

802, 808, 944, 949.

Oorkondenboek van Overijssel, samengesteld door G.J. ter Kuile (Zwolle 1963 -).

- Deel I: Regesten 797 – 1250 Affinchove, Lintvelde: blz. 82-83, nr. 107; blz. 96-97, nr. 131; blz. 134, nr. 213; Borckeloe, Hendr. van, blz. 111, nr. 161; Nithe, goederen in het kerspel van, blz. 115, nr. 169.
- Deel II: 1250 - 1300: Borculo, heren van: nrs. 362, 384, 385, 413; --, ridder Hendr. van, nrs. 289, 328, 34, 362; --, Hendrik van, knaap, broer van Reinoud: nrs. 362, 431, 457, 465; --, richter van, nr. 413; --, stad, nr. 465; Groenlo, nrs. 289, 291, 408, 413; Markvelde: nrs. 291, 338, 408, 413, 416, 465, 486; Neede, kerspel, nrs. 250, 252, 255, 323, 410, 413.
- Deel III: 1300 - 1325: Borculo, Godfried van, heer van B., nrs.: 550, 577; --, Godfried van, knaap, nrs. 663, 687; --, Hendrik van, nrs. 687, 690; Groenlo, nrs. 531, 533, 585, 734; Markvelde, nrs. 611, 593; Neede, nr. 715.
- Deel IV: 1325 - 1334: Borculo, Borclo, heer van, nr. 805; --, Hendrik, ridder, heer van, nr. 1008; --, Godfried van, nr. 870, 871; --, Sweder van, nr. 811; Haarlo, Everhard van, nr. 816;
- Deel V: 1334 - 1345 (uitgegeven in 1967): Borculo, Godfried van, nr. 1097. --, Hendrik van, nr. 1097; --, Johan van, nr. 1274; Groenlo, nr. 1256; Neede, kerspel: nrs. 1157, 1256.
- Deel VI: 1345 – 1350: Borculo, Hendrik van, heer van B., nrs. 1376, 1385; --, Steven van; --, Godfried van, nr. 1301; Eibergen, kerspel, nrs. 1356, 1451.

Oorkondenboek van het Sticht Utrecht tot 1301. 6 delen.

- Deel III: (1249 - 1267): Alvenhove, Linthvelth: blz. 10-11, nr. 1206.; Borculo: blz. 13, nr. 1209; blz. 179-183, nr. 1413; blz. 292, nr. 1514; blz. 298-300, nr. 1550; blz. 404, nr. 1655.
- Deel IV: eerste stuk, 1267 - 1283: Alvenhove, Lintfelt: blz. 32, nr. 1757; Borculo: blz. 399, nr. 2189; blz. 401, nr. 2191; Hendrik van Borculo, ridder, burggraaf van Coevorden: blz. 136, 140, 154-155, 183, 393; Leppinc te Neede en Nieuwenhuis te Markvelde: blz. 577; nr. 2406.
- Deel V, eerste stuk 1291 - 1296: Borculo, Borclo, Burclo: blz. 230, nr. 2717; blz. 261, nr. 2750; blz. 280, nr. 2779.

Westfälisches Urkundenbuch

- Band 7: (erster Teil): Eibergen, blz. 481, nr. 1066 (Ahctbrerge); Groenlo, blz. 481, nr. 1066; 1405 (Th. de Gronlon); Neede, blz. 481, nr. 1066 (Niethe). (zweiter Teil:) Borculo (Burclo): blz. 899, nr. 1930.

Band 8: 1301 - 1325. Die Urkunden des Bistums Münster (Münster 1913):

- Borkulo (Borcelo, Borchlo, Borclo), von, Gottfried (1308- 1313). S. Fr. Bertradis 446, 545, 553, 683, 811; --, Heinrich (1310-1311) S. Frau Beatrix 553, 683; --, Johannes, (1313-1321) Münsterischer Domkanoniker), 840, 1481; --, Ludolf, (1310-1311), 553, 683; Eibergen: nr. 407, blz. 146; nr. 794. Geesteren, nr. 794; Groenlo, nr. 794; Lichtenvorrede, 697; Neede, 794; --, kerspel, 120, 385; --, Wilhelm von (1315), 954.

Regestenlijst

Schilfgaarde, A.P. van, **De graven van Limburg-Stirum in Gelderland en de geschiedenis hunner bezittingen** (Assen, 1961), Tweede stuk: Regestenlijst, Index.

Overige gedrukte bronnen

Kötzschke, R., **Rheinische Urbare. Vierter Band, Die Urbare der Abtei Werden an der Ruhr** (Bonn 1958).

- Blz. CCLXXV - CCCXXIX: kloosterbezit in de Nederlanden. Borkulo (Borkul, Borchloe, Burchlo): I, 225, 28; II, 305, 19. --, Herrlichkeit, I, 497, 5.

Prenten/tekenars

Harmsen, Henk, 'De Achterhoek 250 jaar geleden', in: **Achterhoekse Almanak 1993** (Gaanderen, 1992), blz. 119 -144.

- n.a.v. de prenten die Jan de Beijer in 1743 gemaakt heeft. Met afbeeldingen van en teksten bij de afbeeldingen van het Hof te Borculo, de kerk te Geesteren, de Markt te Groenlo en het Hof te Lichtenvoorde.

Romers, H., 'Jan de Beijer als tekenaar van steden, dorpen en adellijke huizen in Gelderland', in: **JAL III** (1980), 94 - 99.

- Verslag van een in 1743 gemaakte reis, waarin o.m. Borculo, Geesteren en Groenlo werden aangedaan. Bevat lit. opg., afb., krt.

Rechtsgeschiedenis

Derking, A.J., "Een placaat uit 1642", in: : **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 2 (1993), blz. 44-47.

- Bronnenpublicatie. Lit.opg., afb.

Derking, Jan, "In saaken crimineel", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 9 (2003), blz. 55-57.

- Betreft doodvonnis voor Jan Hendricks wegens veelvuldige diefstallen, 1728.

'Een merkwaardig plakkaat, uitgevaardigd door den heer van Borculo in 1742', in: **Navorscher**, 1903, 105, 280.

- Betreft een plakkaat uitgevaardigd door Georg Detlof graaf van Flemming als heer van Borculo.

Fockema Andreae, S.J., **Bijdragen tot de Nederlandsche rechtsgeschiedenis**, 4e bundel (Haarlem, 1900)

- blz. 280: rechtspleging in de heerlijkheid Borculo: de **heymalen** te Borculo en Eibergen (1616).

Hermesdorf, B.H.D., **Het Heymael. Aantekeningen bij een oude dingtaal uit het Amorland** (Leiden 1950).

- Behandelt ook de heymalen te Borculo en Eibergen. Lit.opg..

Koster, A.G.B, H.G. Nijman en B.H.M. te Vaarwerk, **Breukenprotocol der stad en heerlijkheid Borculo, 1639-1648**, 2 delen. Uitgegeven door de Stichting Stad en Heerlijkheid Borculo, Bronnenpublicatie nr. 4 (Borculo 1999).

Mentink, W.J., "Hernieuwde kennismaking met de Borculose Saksenspiegel", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 6 (1999), blz. 27-36.

- Lit.opg., afb.

N.N., "Een contraire bestemming voor een in 1681 voldane boete", in "**Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**", nr. 10 (2004), blz. 43.

- Betreft de boete opgelegd aan Court te Middelhuijs.

N.N., "Een drachtige koe", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 6 (1999), blz. 33-36.

- Juridisch getouwtrek om een koe, gekocht door Jan Roelvink van Henderik Sluimers te Rekken, die niet dracht bleek te zijn. Lit. opg., afb.

Olminkhof, J.J.M., "Verdacht van diefstal van hout en de gevolgen", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 5 (1997), blz. 15-17.

- Betreft Hendricus Olminkhof.

Saatkamp, Marielies en Dick Schlüter, **Van Hexen un Düvelslüden. Over heksen, toverij en bijgeloof in de Nederlands-Duitse grensstreek** (Enschede, Doetinchem, Vreden, 1995).

- Hierin (blz. 33-48): Harry te Walvaart, "'Mit toverijen becladdet ...". Toverij in de Heerlijkheid Borculo 1610-1800". Lit.opg.

Smit, J.P.W.A., 'Borculosche sprokkels', in: **BMG**, XX (1917) 259 - 262.

- Enkele bijzonderheden uit het oud-rechterlijk archief van Borculo. Lit. opg..

Spliethof-de Vos, G.A. en D. Lamé-de Wit, "Heerlijke rechten", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 6 (1999), blz. 37-39.

- Over de verplichting van de inwoners van het brengen van de merries naar de dek- of springhengst van de Heer van Borculo. Lit.opg., afb.

Spliethof-de Vos, "De veroordeling van een 'zeer slegt vrouwspersoon'. Rechtspraak (te) dicht bij huis", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 3 (1995), blz. 24-30.

- Betreft Jude Medler te Borculo. Lit.opg., krt.

Spliethof-de Vos, G.A., "Andere tijden...", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 8 (2002), blz. 31-35.

- Diverse aspecten van de Borculose rechtspraak uit de 18^e eeuw; lit.opg., afb.

Vaarwerk, Bennie te, "Bank van lening", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 10 (2004), blz. 44-45

Vaarwerk, Bennie te, "Wie schrijft, die blijft", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 10 (2004), blz. 45-46

- Over het declaratiegedrag van advocaten.

Vaarwerk, Bennie te, "Gerechtigd gluren", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 9 (2003), blz. 54-55

- Betreft de affaire van Frerick Bouwmeesters en Hendersken Coers te Eibergen. Lit.opg.

Veen, J.S. van, 'Rechtspraak in de heerlijkheid Borculo', in: **BMG** VII (1904) 63 - 64.

- Betreft de rechtspraak in hoger beroep (appel/klaring) in 1548. Met bronvermeldingen, lit.opg.

Zuidam-Lubberdink, Jot E.G.M. van, " "Lijden" waartoe het kappen van hout kan leiden", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 4 (1996), blz. 1-20.

- Betreft de vergaande gevolgen van houtkap voor Harmen Lubberdinck. Lit.opg., afb.
- Met een erratum in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 5 (1997), blz. 17

Deducties

Exegesis, status, causae Borckeloensis, d.i. eigentliche warhaffte Relation, Anzeig unnd Beweiss alles Zustandts unnd Beschaffenheit derselben Streitigkeit, so wegen der Herrschafft Borckelo zwischen dero Chur-Fürstliche Durchlout zu Cölln ... Hertzog Ferdinanden in Bayern ... als Bischoven zu Münster unnd gemeinen Münsterschen ... Landt-Ständen, eins, unnd dann ... die Graven zu Limburg, ... Herrn zu Styrum unnd Wisch, anderen Theils, am Kayserlichen Hoff unnd Cammergerichte schwebendt, unnd was, solches ungeachtet, am Gelderischen Hoffe zu Arnheim gleichwol darüber, zum höchsten Nachtheil dero kaiserliche Mayestät, dess Heiligen Römischen Reichs, unnd dero Chur Fürstliche Durchlout zu Cölln u.s.w. als Bischoven zu Münster u.s.w. vorgenommen, erkandt unnd thädtlich vollnzen, sonsten auch ferners zu vollnziehen anbetrawet worden ist. (Ohne Ort, 1636), fol..

Welgefundeert verhael van den staet ende beschapenheyt der rechtmaetige saecken aengaende de heerlijkheyt Borckeloe ... tusschen de ... heeren graven Joost, Herman Otto ende Otto, graven tot Limburgh ende Bronckhorst, heeren tot Styrom, Wisch, Borckeloe, ende den heer momber van Gelderlandt, eens, ende wijlen ... heere Ferdinand, Ertsbisschop tot Cöln ende Churfurst etc., als bisschop tot Munster, sampt de furstelijcke Munstersche gemeyne Landtstenden, anderdeels, uytvondich gemaect. Z.pl. (Arnhem) 1653. Fol..

Factum contenant sommaire information de tout ce qui s'est passé à l'esgard de la seigneurie de Borkeloe et de ses appartenances, comment elle a esté escheuë et ouverte en l'an 1553 à l'evesché de Munster, et en tout temps réputée et tenuë pour une seigneurie liebre, dependante de l'empire Romain etc., (Ingediend 6 maart 1663).

- Komt ook voor bij: L. van Aitzema, *Saken van staet en oorlogh*, uitgave in 4to., dl. X, 43e boek, blz. 882 e.v., vgl. ook: 42e boek, blz. 524.

Deductie, waerinne kortelijck ende naer waerheyt verthoont werdt het territoriale recht, dat de provintie van Gelderlandt over de stad ende heerlijkheyt Borculoe competeert. Mitsgaeders de rechtmaetigheyt van de sententien, by den Ed. Hove van Gelderlandt, sampt d'heeren Geadjungeerde door ordre van de ... Staeten Generael uyt den Raede van Hollandt, uyt de Hoven van Utrecht ende Vrieslandt, als oock uyt de quartier van Nymegen ende Arnhem over de possessie derselver heerlijkheyt Borculoe den 19 November 1613, als oock den 20 Decemb. 1615 ende den 3 Maj 1622 respectivelijck geweest. Ingesteld volgens resolutie by de ... Staeten des furstendoms Gelre ... op den 8 Aprilis 1663 genomen. Arnhem **1663**. 4to.

Tegenschrift van het voorgaande geschrift.

Deduction, en laquelle est représenté ... le droit de territoire, que la province de Gueldre a sur la ville et seigneurie de Borculo, comme aussy la justice des sentences par la Cour de Gueldre etc. ... mise par escrit suivant la resolution, prise par les ... Estats de la duché de Gueldre et Comté de Zutphen en leur assemblée à Zutphen, le 8 Avril 1663. La Haye, **1665**.

- Vertaling van het bovenstaande verweerschrift.

Deductio, in qua succinte et vere repraesentatur ius territorii, quod provinciae Gelriae competit in oppidum et dominium de Borculo. Nec non justitia sententiae latae à Curia Gelrica et ab his ex mandato Celsipotentium D.D. Ordinum Generalium, ad hoc requisitorum, adjunctifuere ex Provinciali Curia Hollandiae, item ex Curia Ultrajectina et Frisica, et praeterea ab illis qui adjunti fuere ex Neomagensi et Arnemhiensi tetrachiis, de possessione ejusdem domini pronuntiatae 19 Novembr.

1613, item 20 Decemb. 1615 et 3 Majj 1622. Scripto consignata ex mandato nob. D.D. Ordinum ducatus Geriae et comitatus Zutphan. facto in eorum comitiis Zutphaniae. Hagae Com. **1665**. 4to.

- Vertaling van het bovenstaande.

Memorie of species facti, rakende den verkoop en aankoop van het huis en heerlijkheid Borculo, opgesteld door ordre van den Hoog Geb. graaf en heer Karel Philips grave van Flodroff, Wartensleben, heere van Borculo, Lo euth, Dorth, Stavenesse, etc.. Z. afz. titel (**1730**), 4to.

- Over deze verkoop is een langdurig proces gevoerd met de graaf van Limburg-Stirum.

Korte deductie ofte species facti, welke benefend de daar toe dienende documenten door de heer de Charon St. Germain zyn gedaan registreeren ten prothocolle der stad Zutphen, dienende tot berigt wegens de deferente tusschen de ... graven en gravinnen van Limburgh, Bronkhorst en Styrum, gesamentlyke broeders en susters, in qualiteyt als erffgenaamen van wylen haaren overleden broeder den heere Leopold grave van Limburgh, Bronkhorst en Styrum, enz. ter eenre, ende den ... heere Carel grave van Flodroff en Wartensleben enz. ter andere zyde, over de voldoeninge der koopsconditie van de heerlijkheit Borkulo. 's-Gravenhage, z.j. (1730), 4to.

Véritable état de l'affaire touchant l'achat de Borcklo, entre madame la princesse Wisniowieska, née princesse de Radzivil, ci-devant épouse du comte de Flemming, feldmaréchal de Saxe, et comte de Flodroff Wartensleben. Warsowie, **1731**. 4to.

Deductie van het aloude ontwistbare regt van civile en criminele jurisdictie, met andre daarvan dependende seigneuriale praerogatieven en praeëminente voorregten, den huize en heerlijkheid Borculo competerende, voor den tegenwoordigen heer en possesseur van diens zekre daar aan strydende en onlangs gepleegde attentaat, voornamentlyck ingerigt en ten fine van maintenue en redres overgegeven aan de ... Staten des furstendombs Gelre (enz.) (door G.A. van Schleussing), Z.pl. **1742**. fol..

Aan den Hove Provinciaal van Gelderland. Consideratien en advis van den momber en substituut momber betreffende het request en deductie door G.A. van Schleussing, sigh noemende gevolmagtigde van G. Detloff, des H.R. ryksgrave van Fleming, als heer der stadt en heerlijkheid Borculo [over diens jurisdictie aldaar]. Met bijgevoegd placaat van G. Flemming en andere bewijsstukken. Z.pl. n.jr. (**1742**). fol..

Ridderschap

Martens van Sevenhoven, A.H., 'De ridderschap van Borculo', in **BMG XXVII** (1924) 229 - 231.

- Met bronnen, lit.opg.. Over het onderwerp ook opmerkingen bij J.G. Smit, 'Kerk en kerspels van Neede tot 1616'. (Zie **Neede, kerkgeschiedenis**)

Stoeterij

Soetermeer Vos, H.C.M.E.H. van, **De voormalige Rijksstoeterij te Borculo** (Groningen, 1896).

Verdediging

Vaarwerk, B.H.M. te, "Weerplicht", in: **Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo**, nr. 8 (2002), blz. 36-42.

- Bijlage: monsterrollen; lit.opg